

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-10-19/2013
P/13/136

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/136 - Lokalizacja inwestycji na obszarach objętych ochroną przyrody w województwie podlaskim
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Tomasz Pomian, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89506 z dnia 30 grudnia 2013 r. [Dowód: akta kontroli, str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Siemiatyczach, ul. Legionów Piłsudskiego 3, 17-300 Siemiatycze (dalej: „Inspektorat”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Ryszard Kazimierczak – Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Siemiatyczach ¹ . [Dowód: akta kontroli, str. 100]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie², mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Siemiatyczach (dalej „PINB”) w zakresie przeciwdziałania skutkom samowoli budowlanej, wydawania pozwoleń na użytkowanie oraz prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących legalizacji samowoli budowlanych. Natomiast negatywnie należy ocenić brak działań egzekucyjnych dotyczących likwidacji samowoli budowlanych na obszarach objętych ochroną przyrody³.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia w szczególności rzetelne realizowanie obowiązków w zakresie ujawniania przypadków samowoli i zagrożeń budowlanych oraz prawidłowe prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących wydawania pozwoleń na użytkowanie.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- przewlekłym prowadzeniu czterech (z 10 badanych) postępowań w sprawach dotyczących legalizacji samowoli budowlanych,
- nieprowadzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie zakończonej decyzją nakazującą rozbiorę obiektu budowlanego,
- niepowiadomieniu organów ścigania o uzasadnionym podejrzeniu przestępstwa, w przypadku dziewięciu (z 13 badanych) wymagających takiego powiadomienia samowoli budowlanych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Postępowania w sprawach samowoli budowlanej

Opis stanu faktycznego

1.1. PINB rzetelnie prowadził rejestry zawierające dane o decyzjach wydanych przez administrację architektoniczno-budowlaną⁴, tj.:

- ewidencję decyzji zatwierdzających projekt budowlany i udzielających pozwolenia na budowę,
- ewidencję zgłoszeń robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę,
- ewidencję decyzji i postanowień wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawa budowlane⁵ (innych niż pozwolenia na budowę).

[Dowód: akta kontroli, str. 3]

¹ Od 25 lipca 2007 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Kontrolą objęto lata 2010-2013.

⁴ Starostę Siemiatyckiego.

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm., zwanej dalej „Prawo budowlane”.

W latach 2010-2013, PINB otrzymał od Starosty Siemiatyckiego:

- 1.638 decyzji o pozwoleniu na budowę (398 w 2010 r., 428 w 2011 r., 434 w 2012 r. i 378 w 2013 r.),
- 2.089 zgłoszeń robót budowlanych (441 w 2010 r., 565 w 2011 r., 536 w 2012 r. i 547 w 2013 r.),
- 454 innych decyzji i postanowień (114 w 2010 r., 111 w 2011 r., 91 w 2012 r. i 138 w 2013 r.).

Kopie 50 (z 1.638) analizowanych decyzji o pozwoleniu na budowę⁶, PINB otrzymał od Starosty niezwłocznie (najpóźniej dzień po stwierdzeniu, że decyzja stała się ostateczna), zaś 50 analizowanych zgłoszeń robót budowlanych⁷, w okresie do 18 dni po upływie miesięcznego terminu na wniesienie sprzeciwu. [Dowód: akta kontroli, str. 4-8]

1.2. W Inspektoracie rokrocznie opracowywano plany kontroli budów, obiektów budowlanych w użytkowaniu oraz wymaganych do uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Przeprowadzano więcej kontroli niż określono w planie. Na przykład: w 2012 r. planowano przeprowadzenie 10 kontroli budów, podczas gdy przeprowadzono 56 takich kontroli, zaś w 2013 planowano 7 a przeprowadzono 49. Przy planowaniu kontroli nie korzystano z map satelitarnych i zdjęć lotniczych (np. z Geoportalu).

W latach 2010-2013 PINB przeprowadził:

- 179 kontroli budów (35 w 2010 r., 39 w 2011 r., 56 w 2012 r. i 49 w 2013 r.),
- 279 kontroli obiektów w użytkowaniu (55 w 2010 r., 130 w 2011 r., 68 w 2012 r. i 26 w 2013 r.),
- 192 kontrole wykonane przed wydaniem pozwolenia na użytkowanie (38 w 2010 r., 66 w 2011 r., 38 w 2012 r. i 50 w 2013 r.).

W ramach kontroli budów ujawniono sześć samowolni budowlanych (dwie w 2012 r. i cztery w 2013 r.). W dwóch przypadkach postępowania legalizacyjne zostały zakończone, a w pozostałych czterech zobowiązano inwestorów do dostarczenia dokumentów umożliwiających legalizację obiektów. [Dowód: akta kontroli, str. 3, 11]

Odnosnie typowania budów i obiektów budowlanych do kontroli, PINB J. Kazimierzczak wyjaśnił, że „do kontroli planuje się te inwestycje, które budzą wątpliwości pracowników inspektoratu, lokalnej społeczności, radnych, a nie są składane formalne wnioski o ich skontrolowanie. Niewielka obsada kadrowa Inspektoratu (łącznie trzy osoby) nie pozwala na przeprowadzenie kontroli prowadzonych budów w satysfakcjonującej ilości. Planowanie kontroli obowiązkowych przed wydaniem pozwolenia na użytkowanie odbywa się tylko w zakresie ilości, ponieważ przeprowadzane są one wyłącznie na wnioski inwestorów. Bazą do przewidywanej ilości tych kontroli są dane z poprzednich lat. Planowanie kontroli obiektów w użytkowaniu odbywa się pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania. Dotyczy to zarówno zimowego utrzymania budynków (usuwanie śniegu z dachów, itp. – art. 61 Prawa budowlanego) jak i poddawania przez właścicieli lub zarządców obiektów obowiązkowym kontrolom – art. 62 Prawa budowlanego. Do kontroli typuje się obiekty wielkopowierzchniowe, użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego”.

[Dowód: akta kontroli, str. 9-10]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że przy planowaniu kontroli mających na celu wykrycie samowoli budowlanych, należy wykorzystywać analizy map z portalu Geoportal oraz innych map satelitarnych (najlepiej obrazujących stan zabudowy w różnym czasie).

⁶ Wydanych w 2013 r. od nr 329 do 378.

⁷ Wpłynęły w 2013 r. od nr 550 do nr 599.

1.3. W latach 2010-2013 w Inspektoracie prowadzono 456 postępowań administracyjnych dotyczących spraw budowlanych, z tego 96 postępowań prowadzono na terenach objętych różnymi formami ochrony przyrody. Z postępowań prowadzonych na obszarach objętych ochroną przyrody, 16⁸ dotyczyło ujawnionych przypadków samowoli budowlanych (cztery w 2010 r., dwa w 2011 r., osiem w 2012 r. i dwa w 2013 r.).

[Dowód: akta kontroli, str. 3, 11-17]

Analiza 10 (z 16) spraw dotyczących samowoli budowlanej na obszarach objętych ochroną przyrody wykazała, że w sześciu przypadkach PINB prowadził postępowania zgodnie z przepisami Prawa budowlanego:

- we wszystkich sześciu sprawach, po uzyskaniu informacji o samowoli budowlanej⁹, PINB niezwłocznie przeprowadził oględziny obiektów budowlanych. W badanych sprawach oględziny potwierdziły wykonanie robót budowlanych bez wymaganego pozwolenia na budowę (trzy sprawy) bądź zgłoszenia robót budowlanych (trzy sprawy),
- wyniki oględzin stanowiły podstawę do wszczęcia i prowadzenia postępowania zmierzającego do doprowadzenia wykonanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem. W tym celu PINB zgodnie z przepisem art. 48 ust. 3 Prawa budowlanego wzywał inwestorów do przedłożenia w wyznaczonym terminie następujących dokumentów: decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu bądź zaświadczenia Wójta/Burmistrza o zgodności budowy z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu przestrzennego zagospodarowania, czterech egzemplarzach projektu budowlanego, określającego funkcję budynku wraz z oceną stanu technicznego wybudowanego obiektu, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością. W sprawie dotyczącej stawu wodnego nałożono na inwestora dodatkowo obowiązek dostarczenia pozwolenia wodno-prawnego,
- w trzech przypadkach stwierdzono, że roboty budowlane wykonane bez wymaganego zgłoszenia nie naruszają przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów wykonawczych do Prawa budowlanego,
- w sprawie wiaty w Grabowcu inwestor w wymaganym terminie nie przedłożył wymaganych dokumentów. W związku z tym, PINB wydał decyzję nakazującą rozbiorę obiektu budowlanego wybudowanego w ramach samowoli budowlanej,
- w jednej sprawie (budynku inwentarsko-składowo-garażowego) ustalono opłatę legalizacyjną w kwocie 25 tys. zł, zgodnie z przepisami art. 49 ust. 2 w związku z art. 59f ust. 1 Prawa budowlanego. [Dowód: akta kontroli, str. 18-85]

W badanym okresie, PINB prowadził trzy postępowania legalizacyjne dotyczące samowoli budowlanych ujawnionych w 2009 r. W tych sprawach wydano, na podstawie art. 49 ust. 2 Prawa budowlanego, trzy decyzje legalizacyjne (w sprawie budynku inwentarsko-składowo-garażowego z Wierzchucy Nagórnej postępowanie legalizacyjne do zakończenia kontroli NIK nie zostało zakończone¹⁰). Naliczono opłaty legalizacyjne w łącznej kwocie 100 tys. zł, z czego zobowiązani uiszcili 45 tys. zł.

Analiza wszystkich trzech spraw dotyczących samowoli¹¹ budowlanych wykazała, że prawidłowo zastosowano procedury legalizacyjne określone w art. 48 ust. 2 i 3 Prawa budowlanego. W szczególności, PINB:

- po przeprowadzaniu kontroli budowy wydawał postanowienia o wstrzymaniu robót budowlanych oraz zobowiązał inwestorów do przedłożenia wymaganych dokumentów, w tym 4 egz. projektu budowlanego,
- w dwóch przypadkach ustalił – w trybie art. 49 ust. 1 prawa budowlanego – opłatę legalizacyjną w wysokości 25 tys. zł i 50 tys. zł, którą (w pierwszym przypadku w całości, zaś w drugim w wysokości 20 tys. zł¹²) zobowiązani uiszcili na rachunek Podlaskiego

⁸ Na terenie powiatu siemiatyckiego w latach 2010-2013 ujawniono ogółem 67 przypadków samowoli budowlanych.

⁹ Wszystkie informacje pochodziły ze skarg.

¹⁰ 30 stycznia 2014 r. wpłynęło do PINB postanowienie (WOP.7722.151.2013.BB z 20 stycznia 2014 r.) Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Białymstoku utrzymujące w mocy zaskarżone (23 grudnia 2013 r.) postanowienie I instancji (tj. postanowienie NB.7356-16/12 z 16 grudnia 2013 r., w którym PINB ustalił kwotę opłaty legalizacyjnej w wysokości 25 tys. zł za popełnioną samowolę budowlaną).

¹¹ Budowy budynków gospodarczego w Drohiczynie i inwentarskiego w Osłowie oraz rozbudowy budynku mieszkalnego w Niemirowie.

¹² W przypadku opłaty legalizacyjnej w wysokości 50 tys. zł, Wojewoda Podlaski postanowił umorzyć należność pieniężną w wysokości 30 tys. zł i rozłożyć na raty kwotę 12 tys. zł (24 raty po 500 zł).

Urzędu Wojewódzkiego. Natomiast w przypadku budynku inwentarskiego z miejscowości Osłowo wybudowanego w 1991 r. nie naliczono opłaty legalizacyjnej, z uwagi na brak przesłanek określonych w przepisach Prawa budowlanego,

- w dwóch sprawach zatwierdził projekt budowlany oraz nałożył obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, a w przypadku budynku inwentarskiego udzielił pozwolenia na użytkowanie. [Dowód: akta kontroli, str. 57-64]

Ustalone
nieprawidłowości

W czterech (z 10 badanych) sprawach stwierdzono przewlekłość prowadzonych postępowań dotyczących ujawnionych przypadków samowoli budowlanej, polegających na niepodejmowaniu działań bądź niewyegzekwowaniu nałożonych na inwestorów obowiązków określonych przepisami Prawa budowlanego. I tak:

- sprawie samowolnej rozbudowy budynku inwentarskiego w Arbasach (gmina Drohiczyn) PINB postanowieniem z 13 grudnia 2012 r. wstrzymał prowadzenie dalszych robót budowlanych i wezwał inwestora do przedłożenia dokumentów wymaganych do legalizacji samowoli budowlanej do 1 czerwca 2013 r. Inwestor w terminie nie przedłożył dokumentów, natomiast 26 czerwca 2013 r. przesłał do PINB pismo, w którym zobowiązał się rozebrać (do końca roku) nielegalnie wykonaną rozbudowę. Podczas oględzin, przeprowadzonych 7 lutego 2014 r. (w trakcie kontroli NIK) stwierdzono, iż inwestor nie wykonał zobowiązania. Mimo niedotrzymania przez inwestora żadnego z wyznaczonych terminów, do zakończenia kontroli nie wydano decyzji nakazującej rozbiorę obiektu budowlanego,
- w sprawie samowolnej budowy garażu w Grabowcu (gmina Mielnik) inwestor podczas oględzin 19 grudnia 2012 r. zobowiązał się do jego rozbioru w ciągu trzech miesięcy. Mimo braku informacji o rozbiorze nielegalnie wybudowanego garażu, PINB dopiero po upływie roku, tj. 18 lutego 2014 r. wyznaczył termin kontroli,
- w sprawie samowolnej budowy budynku mieszkalnego i stodoły w m. Granne (gmina Perlejewo) PINB dopiero po upływie 23 miesięcy – od otrzymania prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego w Białymstoku o nabyciu prawa własności przedmiotowej nieruchomości – wyznaczył termin oględzin na 20 lutego 2014 r.

W świetle art. 12 § 1 i art. 35 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹³, organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia oraz załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki nie później niż w ciągu miesiąca, a szczególnie skomplikowanych – w ciągu dwóch miesięcy od wszczęcia postępowania.

[Dowód: akta kontroli, str. 21-56]

W wyjaśnieniu PINB podał, że „głównym powodem przewlekle prowadzonych postępowań jest obciążenie obowiązkami przy niewystarczającym poziomie zatrudnienia. Statystycznie co drugi dzień roboczy wszczynane jest kolejne postępowanie a wiele z nich toczy się latami (bez zwłoki po stronie Inspektoratu). Jeszcze częściej przeprowadzane są kontrole. Należy dodać, że w każdej kontroli musi uczestniczyć dwóch pracowników a fakt, iż odbywają się one na terenie całego powiatu powoduje, że udział w nich trwa często około 3 godzin. W Inspektoracie zatrudniony jest Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego oraz dwóch inspektorów. We wszystkich poruszonych sprawach podjęto niezwłocznie działania mające na celu, jak najszybsze, doprowadzenie ich do końca. W sprawie samowolnej rozbudowy budynku inwentarskiego w Arbasach wezwano strony do zapoznania z aktami i niezwłocznie wydana zostanie decyzja o nakazie rozbioru obiektu. W sprawie samowolnej budowy garażu w Grabowcu odbyła się już kontrola, która potwierdziła nie wykonanie deklarowanej rozbioru i prowadzone są działania mające na celu zakończenie postępowania. W sprawie samowolnej budowy budynku mieszkalnego i stodoły w Grannem (po przeprowadzeniu oględzin wyznaczonych na 20.02.2014r.) – bez zbędnej zwłoki – podjęte zostaną dalsze czynności w oparciu o uzyskane informacje. Należy dodać, że ze względu na odległe lata budowy właściwe organy nie posiadają dokumentacji w powyższej sprawie. Końcowo informuję, że w powyższych sprawach opóźnienia nie były celowe ani zamierzone. Nie miały miejsca sytuacje aby strony występowały o jakiegokolwiek czynności, a organ nie podejmował działań”.

[Dowód: akta kontroli, str. 86-89]

¹³ Dz. U. z 2013 r., poz. 267. Ustawy zwanej dalej „Kpa”.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność PINB w zakresie prowadzenia postępowań w sprawach samowoli budowlanych.

2. Wydawanie pozwoleń na użytkowanie obiektu budowlanego

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2010-2013 PINB wydał 186 pozwoleń na użytkowanie obiektów budowlanych (38 w 2010 r., 65 w 2011 r., 35 w 2012 r. i 48 w 2013 r.). W tym okresie PINB wydał – w ramach postępowania legalizacyjnego – pozwolenie na użytkowanie budynku inwentarskiego, co szczegółowo omówiono w pkt. 1.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. [Dowód: akta kontroli, str. 3, 57-64]

W latach 2010-2013 prowadzono dwa postępowania w sprawie zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych. W przypadku budynku inwentarskiego w Tonkielach (zmiana hodowli z gęsi na kury) postępowanie zakończono uznając, iż nie nastąpiła zmiana sposobu użytkowania, zaś w przypadku budynku mieszkalnego w Radziwiłłowce (zamienionego na noclegownię dla osób bezdomnych) postępowanie jest w toku¹⁴.

[Dowód: akta kontroli, str. 14, 17]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności PINB w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, działalność PINB w zakresie wydawania pozwoleń na użytkowanie obiektów budowlanych, wybudowanych w warunkach samowoli budowlanej.

3. Skuteczność i prawidłowość postępowania egzekucyjnego oraz zawiadamianie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa w sprawach samowoli budowlanej

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2010-2013 PINB nie prowadził postępowań egzekucyjnych w sprawach dotyczących samowoli budowlanej na terenach objętych ochroną przyrody. Z tego okresu niewykonana była decyzja z 12 listopada 2013 r. nakazująca rozbiórkę wiaty wraz z wykonanym wewnątrz podłożem betonowym pod trak i maszyny do obróbki drewna w miejscowości Grabowiec. Natomiast sprzed 1 stycznia 2010 r. pozostawała niewykonana decyzja wydana 25 stycznia 1991 r. przez Urząd Rejonowy w Siemiatyczach.

[Dowód: akta kontroli, str. 34-45, 90-94]

3.2. W okresie objętym kontrolą, PINB złożył do Prokuratury Rejonowej w Siemiatyczach zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego art. 90 Prawa budowlanego, w przypadku czterech z (13 analizowanych) samowoli budowlanych stwierdzonych na terenach objętych ochroną przyrody. Dotyczyło to budowy stawu wodnego w Mielniku, budynków gospodarczego w Drohiczyńcu i inwentarskiego w Osłowie oraz rozbudowy budynku mieszkalnego w Niemirowie.

[Dowód: akta kontroli, str. 18, 57-60]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PINB nie podjął czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych w sprawie fundamentów ogrodzenia znajdujących się w pasie drogowym w miejscowości Minczewo, których rozbiórkę nakazał Kierownik Urzędu Rejonowego w Siemiatyczach decyzją z 25 stycznia 1991 r., a o której istnieniu PINB powziął wiadomość 14 czerwca 2011 r. Dopiero w trakcie kontroli NIK, PINB 29 stycznia 2014 r. wysłał pismo informujące inwestora, że w przypadku niewykonania nakazu zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne.

W myśl art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁵, w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel (w tym przypadku PINB – stosownie do art. 5 § 1 pkt 1 powołanej ustawy) powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.

Odnosząc się do przyczyn niepodjęcia działań egzekucyjnych, PINB wyjaśnił,

¹⁴ Wyznaczono oględziny.

¹⁵ Dz. U. z 2012 r. poz. 1015 ze zm.

że „głównym powodem jest obciążenie obowiązkami przy niewystarczającym poziomie zatrudnienia. W sprawie zastosowania środków egzekucyjnych mających na celu doprowadzenie do rozbiórki fundamentów ogrodzenia znajdujących się w pasie drogowym w miejscowości Minczewo wyjaśniam, że do Inspektoratu w dniu 14.02.2014r. wpłynęło pisemne oświadczenie Inwestora, że dokonał ich rozbiórki. Na dzień 06.03.2014r. wyznaczono datę kontroli wykonania obowiązku”.

[Dowód: akta kontroli, str. 86-94]

2. Nie powiadamiano – wbrew postanowieniom art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego¹⁶ – organów ścigania o uzasadnionym podejrzeniu przestępstwa, w przypadku dziewięciu (z 13 badanych) wymagających takiego powiadomienia samowoli budowlanych.

W wyjaśnieniu PINB podał, że „do organów ścigania przekazywane są wykazy wszystkich postępowań dotyczących samowoli budowlanych, istotnych odstępstw od zatwierdzonych projektów budowlanych, samowolnych zmian sposobu użytkowania, ale w kolejności i z częstotliwością wyznaczoną przez prokuraturę. W trakcie przekazywania w/w wykazów prokurator prokuratury w Siemiatyczach poinformował mnie telefonicznie, że każdorazowo organy ścigania będą występować o zestawienia nieprawidłowości z kolejnych lat. Obecnie Wydział Kryminalny KPP w Siemiatyczach zwraca się o udostępnienie takich zestawień (które niezwłocznie otrzymuje) a następnie prosi o akta konkretnych postępowań. Powyższe wyjaśnienia można potwierdzić w Prokuraturze Rejonowej w Siemiatyczach. Aktualnie KPP zajmuje się postępowaniami 2010 r.”

[Dowód: akta kontroli, str. 19-22, 34-35, 46, 57-60, 86-89, 95-99]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie niepodjęcie przez PINB działań mających na celu wyegzekwowanie wykonania decyzji nakazującej rozbiórkę obiektu budowlanego.

4. System kontroli zarządczej

Opis stanu faktycznego

4.1. W okresie objętym kontrolą Delegatura NIK w Białymstoku przeprowadziła w Inspektoracie kontrolę „Dostępność obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich”. W ramach tej kontroli sprawdzono organizację i funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej w Inspektoracie¹⁷. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

[Dowód: akta kontroli, str. 100-109]

PINB złożył oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za 2013 r., w którym stwierdził, że: 1/na bieżąco monitoruje funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej i na bieżąco zapewnia realizację standardów określonych w komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹⁸, 2/posiada wystarczającą pewność, że procedury kontroli zarządczej są ustanowione i zapewniają realizację operacji gospodarczych zgodnie z prawem i wewnętrznymi regulacjami, 3/ nie wnosi zastrzeżeń do żadnego z obszarów działalności Inspektoratu.

[Dowód: akta kontroli, str. 110-112]

4.2. W latach 2010-2013 w Inspektoracie nie przeprowadzano kontroli zewnętrznych w zakresie objętym kontrolą NIK.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ustalone nieprawidłowości

Ocena częściowa

Pozytywnie należy ocenić opracowanie procedur dotyczących funkcjonowania w Inspektoracie systemu kontroli zarządczej. W ocenie NIK stwierdzone nieprawidłowości wskazują jednak na potrzebę przeanalizowania procedur dotyczących zarządzania ryzykiem w procesie prowadzenia postępowań administracyjnych i egzekucyjnych w sprawach samowoli budowlanej.

¹⁶ Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm., zwanej dalej „Kpk”.

¹⁷ Wyniki kontroli zawiera protokół z 1 sierpnia 2012 r.

¹⁸ Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁹, wnosi o:

1. Prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących samowoli budowlanych zgodnie z zasadami zawartymi w art. 12 § 1 Kpa, tj. wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do ich załatwienia.
2. Bezwzględne wszczynanie postępowań egzekucyjnych w przypadku niewykonania decyzji nakazujących rozbiórkę samowolnie wykonanych obiektów budowlanych.
3. Powiadamianie organów ścigania o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa w przypadku samowoli budowlanych wskazanych w art. 90 Prawa budowlanego, stosownie do przepisu art. 304 § 2 Kpk.

V. Informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 25 lutego 2014 r.

Kontroler
Tomasz Pomian
gł. specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. p.o. WICEDYREKTOR
Marian Minkiewicz

.....
podpis

¹⁹ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.